

„Nem mondhatom el senkinek...”

– 7 kérdés a titokról –

Az alábbi idézetválogatás közel száz budapesti gyerek titkaiba és sajátos titokfelfogásába enged betekintést. Három eltérő korcsoport: 6–7 éves óvodások, 10–12 éves kiskamaszok és 16–18 éves gimnazisták feleltek ugyanazon hét kérdésre; a legkisebbek óvónőjük vagy pszichológusuk bizalmas faggatása nyomán, az iskoláskorúak önkéntes „házi feladatként” – otthon kitöltött, zárt borítékban visszajuttatott kérdőívek révén. A válaszokat a gyerekek által választott fedőnéven közöljük a három korcsoport rendjében (1/1, 1/2, 1/3), egyúttal életkorukat és nemüket is feltüntetve („Talány, 17 ♀” – „Tarzan, 10 ♂”). Ott, ahol nem találtunk fedőnevet, a válaszok összeolvashatósága végett magunk pótoltuk e hiányt (a lányoknál „Anonyma I, II, III, IV” – a fiúknál „Anonymus” jelzetekkel). Az idézeteket szövegűen közöljük, csak a kisebb nyelvtani hibákat, elírásokat javítva.

Alkalmi felmérésünk 2000 nyarán készült. Értő és önzetlen közreműködésükért ezúton is köszönet illeti a Kitaibel Pál utcai óvoda, a Csillaghegyi Gyermekotthon, a Fillér utcai és a Zápor utcai általános iskolák, az Alternatív Közgazdasági Gimnázium és a Lauder Javne Zsidó Óvoda és Iskola pedagógusait: Perecsiné Varga Csillát, Hetei Gabriellát, Sokoray Ágneszt, Zeibig Tamást, Szalontay Ágneszt, Tamás Ferencet, Kiss Ilonát és Vaskuti Pált.

1. Mi a titok?

1/1

„Az, amit tilos elárulni!” (*Pompon*, 6 ♀)

„Hát a szerelem... De nekem még nincs ilyen... Csak másnak... Tudom...” (*Action man*, 6 ♂)

„Titkolok valamit, úgy, hogy elmondom másnak... Sugdolózni kell...” (*Zorro*, 7 ♂)

„Amit nem szabad elmondani, mert elég, ha pár barát tudja...” (*Tudorka*, 7 ♀)

„Amit csak kevés ember tudhat, például a családtagok...” (*Szuperzsaru*, 7 ♂)

„Ha valaki valami rosszat csinált, és az anyukájának nem vallja be... Vagy ha két gyerek kitalál valamit, és azt nem mondja el másnak...” (*Picur*, 6 ♀)

„Súgsz valamit a barátodnak, de őneki már nem szabad azt továbbadni...” (*Dzsini*, 7 ♂)

„Mond valaki egy dolgot, amit nem lehet elfecsegni – csak ha a titokmondó is megengedi...” (*Pszit*, 7 ♀)

„Például, hogy ne tudja senki, melyik dobozban van a Lego vagy valami jó játék...” (*Túrórudi*, 7 ♂)

„A titok az attól lesz, hogyha betartod az ígéreted, és nem mondd el senkinek...” (*Ninja*, 7 ♂)

1/2

„Egy mások előtt elhallgatott tény.” (*Hörcsög*, 12 ♀)

„Az, amit nem szeretnél, ha kitudódna.” (*Kulcs*, 11 ♀)

„Az emberek életében egy fontos dolog.” (*Vidor*, 12 ♀)

„Valami, amit nem hozunk nyilvánosságra.” (*Anonyma I*, 12 ♀)
 „Nem illik elmondani, és pár ember között van.” (*Mackósajt*, 12 ♀)
 „Lehet fontos vagy hétköznapi. Csak nem szabad elárulni.” (*Anonymus*, 12 ♂)
 „Egy öröm vagy bánat, amit nem osztok meg senkivel.” (*Unknown*, 12 ♂)
 „Amit csak én tudok, esetleg megosztok néhány barátommal.” (*Anonyma II*, 12 ♀)
 „Ha valamit, ami fontos, nem mondhatunk el másnak. Ez néha fájhat is, mert csak minket kínoz.” (*Cirmos*, 12 ♀)
 „A titok egy eszmei kincs, vagy egy bizalmas vélemény másokról.” (*Sajtkukac*, 11 ♂)
 „Olyan gondolat, amiről csak én tudok, és csakis az enyém!” (*Csutak*, 12 ♀)
 „Egy valaki számára fontos hír, amit csak annak árulunk el, aki nem adja tovább.” (*Vadóc*, 12 ♂)
 „Információ, ami nem juthat mások tudtára. Lehet személyes, de van olyan titok is, ami mindenki számára ismeretlen (pl.: a természeti jelenségek).” (*Zeropa bogár*, 12 ♀)
 „Egy fogalom vagy egy dolog, amit csak mi tudunk (feltéve, ha a mi titkunk), és nem áruljuk el senkinek.” (*Agatha Christie*, 12 ♀)
 „Ha valaki mond valamit neked, amit másnak nem. És aztán arra kér, hogy de ezt most tényleg ne mondd el senkinek!” (*Tarzan*, 10 ♂)

1/3

„Amit nem szabad kimondani, pedig jó lenne.” (*Madarak élete*, 16 ♀)
 „Minden számodra fontos történés, amit mások elől elrejtesz.” (*Maca*, 16 ♂)
 „Információ, ami attól izgalmas, hogy aki megtudja, nem adhatja tovább.” (*Nagyöncöl*, 17 ♂)
 „Egy bizalmas értesülés, amit nem feltétlenül kell mások orrára kötni.” (*Helikopter*, 16 ♀)
 „Mindaz, amit legalább egyvalakinek, valamilyen okból nem szabad megtudnia.” (*Krumpli*, 18 ♀)
 „Amit csak egy vagy két ember ismer, és nem osztják meg másokkal.” (*Kukorica*, 16 ♀)
 „A titok az, amit csak két ember oszt meg egymással, két jó barát, és úgy akarják, hogy más ne tudjon róla.” (*Kakukk*, 16 ♂)
 „Olyan dolog, amit ha két embernél többen tudnak, többé már nem az.” (*Ne-tudd-ki*, 16 ♀)
 „Valami tény vagy cselekedet, aminek nem szabad kitudódnia.” (*Töltőtoll*, 16 ♀)
 „Ami rejtve van előtted, vagy pedig neked kell rejtve tartanod mások elől.” (*Zig*, 17 ♀)
 „Lehet bármi jó és bármi rossz, akár egy mondat, egy szó, az igazság, egy eset, egy észrevétel, egy álom, egy jóslat, egy látomás – minden, amit valaki(k) valamiért nem tudhat(nak) meg.” (*Talány*, 17 ♀)
 „Nem tudom... Talán amiről nem szívesen beszélek senkinek. Ez lehet a saját szemérmemből adódóan, de lehet az is, hogy úgy gondolom, a másikat nem érdekli, amit mondani akarnék neki.” (*Micimackó*, 18 ♀)
 „A titok egy esemény, egy gondolat vagy érzés elhallgatása valami valós vagy valótlan okból.” (*Anonyma III*, 18 ♀)

2. Csak emberek közt léteznek titkok, vagy vannak másfélék is?

2/1

„Hááát... Én azt nem tudom...” (*Pompon*, 6 ♀)
 „Találd ki! Te vagy az okosabb!” (*Pszt*, 7 ♀)
 „Persze, vannak... Például a madaraknak, a pókoknak, meg a csillagoknak is... De hát én honnan tudjam, hogy mik ezek?!” (*Action man*, 6 ♂)
 „Vannak másnak is... Például, hogy a vakond mit visz magával a föld alá... Vagy egy mókus föl a fára...” (*Dzsini*, 7 ♂)
 „Miért? Hát titka, az másoknak is lehet... Például a Mikulásnak, a jó tündérnek vagy a susztermanóknak...” (*Picur*, 6 ♀)
 „A legtöbb titkot a varázslók ismerik, meg a bűvészek... A többiek csak utánozzák őket...” (*Ninja*, 7 ♂)

„A titkokat szerintem mind a felnőttek találják ki. Hogy a gyerek ne ismerje meg a rosszat, vagy azt, amire titokban készülnek...” (Dínó, 7 σ)

2/2

„Nem tudom.” (Hörcsögkaftán, 11 ♀)

„Lehet, hogy vannak másfélék is, de én olyat még nem tapasztaltam.” (Anonyma I, 12 ♀)

„Vannak az életben is titkok, vagy a világűrben, amit sosem fogunk megfejteni.” (Unknown, 12 σ)

„Vannak másfélék is, de most egy se jut eszembe.” (Vuk, 10 σ)

„Szerintem van másfajta is, például a természetnek még fel nem fedezett dolgai.” (Vadóc, 12 σ)

„Annyi titok van, amire egy ember sem ismeri biztosan a választ! Például nem tudunk sokat sem a múlttól, sem a jövőnkéről. Nem tudjuk azt se, hogy pontosan mi van a világűrben, vagy hogy honnan származik az ember.” (Cirmos, 12 ♀)

„Vannak, persze. Például az állatoknak. Vagy egy erdőnek is lehetnek titkai, ami rejtve van a mi szemünk előtt. Meg nyilván a Jóistennek is.” (Tarzan, 10 σ)

„Nem, nemcsak emberek közt... Például ha egy kutya valami rosszat tett, és lapít, sokszor észre se vesszük.” (Nebáncsvirág, 12 ♀)

„Általában az emberek között, de ha van valami háziállatunk, vele is megoszthatjuk a titkunkat. Ő biztos nem árul el senkinek – kivéve, ha egy papagájról van szó.” (Kacska macska, 10 ♀)

„Vannak például államtitkok is, és ki tudja, talán még az állatok is őriznek titkot.” (Agatha Christie, 12 ♀)

„Persze, vannak mások is. Például ha egy toll két színt fog, és én nem veszem észre, akkor a toll azt ügyesen eltitkolta előlem.” (Anonymus, 12 σ)

„Biztos, mert sok minden van. Pl.: tárgyak, helyiségek, személyek, történetek, amik valamiért titkosak vagy titokzatosak.” (Csutak, 12 ♀)

„Természetesen lehetnek másfélék is. Például, hogy mi is a »Fekete lyuk«, vagy hogy mitől haltak ki a dinoszauruszok. Az ilyen titkok nem emberek közt születnek.” (Zeropa bogár, 12 ♀)

„Csak emberek közt, szerintem.” (Sajtukukac, 11 σ)

„Csakis az emberek közt él a kifejezés, hogy »titok«, de azért az állatvilágban is van ilyesmi. Például a madarak se mutatják meg a ragadozóknak a tojásaikat, sőt gyakran még egymásnak se. Szóval valami ösztönös titkolózás lehet másutt is.” (Anonyma II, 12 ♀)

„Nem tudok elképzelni nem emberi titkot, mivel az állatok szerintem nem tartanak titkokat. De ha a világűr más bolygóin élő lények képesek kommunikálni egymással, még az is elképzelhető, hogy vannak titkaik.” (Anonyma III, 12 ♀)

2/3

„Nem értem a kérdést.” (Hold, 16 ♀)

„Csak emberek közt.” (Maca, 16 σ)

„Léteznek olyan titkok, melyek az egész emberiség előtt rejtve vannak, pl.: természet, emberi test, betegségek stb.” (Nuno Gomez, 18 σ)

„A titok lehet emberek közötti, illetve általában az emberiség előtt is vannak titkok. Elvileg az állatok előtt is léteznek, de mivel az ilyesmi nem foglalkoztatja őket (pl.: hogy lehet csapdát csinálni), így ezek nem is igazán titkok.” (Zig, 17 ♀)

„Nemcsak emberek között... Bizonyos értelemben titok a virágpor leőhelye is, amit a méhek eltáncolnak egymásnak, vagy az a hely, ahová egy kutya elássa a csontot.” (Nagyöncöl, 17 σ)

„Vannak másfélék is, pl. titok, hogy mi van egy tojásban. Bár valószínű, hogy madár, de mégse biztos, mert lehet, hogy valami egész más kel ki belőle.” (Madarak élete, 16 σ)

„Sok más is van, például: földön kívüli lények, természeti katasztrófák, vagy a halál utáni lét...” (Ne-tudd-ki, 16 ♀)

„Az is titok, hogy miként keletkezett a világ, és mi van a halál után. Sőt az is, hogy mi történik majd holnap.” (Helikopter, 16 σ)

„Minden emberben rejtőznek titkok, amikről ő maga se tud. És a világban, az életben is rengeteg titok van.” (Töltőtoll, 16 ♀)

„Az attól függ. Végül is lehetnek nemcsak ember és ember, hanem ember és természet között is. Ezeket szokta a tudomány még megfejtetlen titkoknak nevezni.” (*Anonyma III*, 18 ♀)
„Vannak, persze, az egész emberiség számára megoldhatatlan titkok, amikre többféle megfejtés is létezik: pl. az ember teremtése, az élet kezdete stb. Saját lelkünknek is vannak titkai, amiket csak külső segítséggel tudunk, több-kevesebb sikerrel, feltárni.” (*Talány*, 17 ♀)

3. Mi a „titkok titka” – avagy miért titkolóznak az emberek?

3/1

„Nem tudom...” (*Picur*, 6 ♀)
„Hát azt én sem tudom... Szerinted?” (*Pszta*, 7 ♀)
„Azért, mert jólesik nekik...” (*Mulan* 6 ♀)
„Hogy legyen titok, és hogy ne mindent áruljunk el egymásnak...” (*Pompon*, 6 ♀)
„Biztos, mert szégyenlik magukat! Vagy pedig mert gyávák...” (*Action man*, 6 ♂)
„Hát mert szégyenlősek... Vagy meg akarják egymást lepni.” (*Mimi*, 6 ♀)
„Ha valakinek börtönben van, azt el kell titkolni... Azért is, mert a többiek nagyon szomorúak lennének, ha megtudnák...” (*Dinó*, 7 ♂)
„Valakit például utál egy ember, és azt mondja egy másiknak, hogy öljük meg... És akkor ezt a másik jól titokban tartja, és nagyon komolyan veszi... Vagy vesz anya egy ajándékot, és nem árulja el neki, hanem jól eldugja... Persze, én is szoktam gyümölcsöt venni az asztalról úgy, hogy anya ne vegye észre...” (*Ninja*, 7 ♂)

3/2

„Nem tudom.” (*Hörcsögkaftán*, 11 ♀)
„Csak úgy... Egymástól eltanult rossz szokásból...” (*Sajtkukac*, 11 ♂)
„Mert ez izgalmasabbá teszi az életüket.” (*Kulcs*, 11 ♀)
„Például, hogy meglepjék egymást, vagy hogy ne sértsék meg.” (*Hörcsög*, 12 ♀)
„Mert félnek, hogy a másikat megbántják, vagy egy társaság kirekeszti őket.” (*Nebáncsvirág*, 12 ♀)
„Sokszor jobb titokban tartani dolgokat, hogy másnak ne okozzunk bánatot.” (*Vidor*, 12 ♀)
„Mert ha kiderül, annak súlyos következményei lehetnek, vagy pedig nagyon ciki lesz valakinek.” (*Anonymus*, 12 ♂)
„Azért, mert jobb valakinek elmondani, mint magunkban tartani, még ha hülyeség is... Néha szégyenlünk valamit mások előtt, és csak annak mondjuk el, aki nem röhög ki, hanem sajnál vagy megért. Vagy ha egy jó hírt nem akarunk mindenkinek az orrára kötni. Azokéra, akik mások undokok velünk, és nem érdeklik meg.” (*Tarzan*, 10 ♂)
„Vannak olyan dolgok, például szerelmek, amiket csak a legjobb barátjának mond el az ember. Vagy még neki se.” (*Vadóc*, 12 ♂)
„Azért, hogy mindenki magának tudjon valamit, amit más nem.” (*Unknown*, 12 ♂)
„Minden embernek kell hogy legyenek titkai. Olyan is, amit csak a barátnőjével oszt meg, és olyan is, amit csak ő tud.” (*Almodozó*, 12 ♀)
„Szerintem tudni egy titkot nagyon izgalmas dolog. Ha az embernek saját titka van, az is! És mindenkit izgat a mások titka, amit ő nem tudhat.” (*Anonyma IV*, 12 ♀)
„Ezt nem igazán lehet megmondani, mert a titkolózás minden ember számára mást jelenthet...” (*Csutak*, 12 ♀)
„Mert vannak személyes, magánügyeik, amiket sokszor kínos lenne nyilvánosságra hozni.” (*Anonyma I*, 12 ♀)
„Mindenkinek szüksége van magánéletre. Ez sok családban nem szokványos (nálunk igen), és emiatt a családtagok jobb híján mindenféle titkokba burkolóznak, nem pedig a magánszférába. Na meg (úgy őszintén) milyen jó dajkálni a titkodat, és tudni azt, hogy rajtad kívül senki se ismeri!” (*Zeropa bogár*, 12 ♀)

„Mert valamit nincs kedvük elmondani. Ilyenkor nem muszáj őket faggatni, ha titkuk van, hát legyen! Nem rám tartozik. De néha, mikor ajándékot várok, majd kifúrja az oldalamat, hogy mi lesz.” (*Vuk*, 10 σ)

3/3

„Mert a titkot csak ők birtokolják, és ez jó érzés.” (*Madarak élete*, 16 σ)

„Azért, hogy más ne tudja, de mégis elmondják valakinek, például egy barátjuknak.” (*Kakukk*, 16 σ)

„Mindenkinek kell legyenek olyan élményei, amik csak rá tartoznak – akár, mert olyan jók, akár, mert olyan nyomasztók.” (*Maca*, 16 σ)

„Mert szégyellnék bevallani, vagy mert félnek valamitől. Néha csak azért, hogy legyen valakivel egy közös dolguk, amibe más nincs beavatva.” (*Kukorica*, 16 σ)

„Izgalmas olyasmit tudni, amit más nem ismer, vagy nem lenne jó, ha ismerne. Ettől mindjárt olyan különlegesnek érzi magát az ember, hogy már csak ezért is megéri.” (*Nagyöncöl*, 17 σ)

„Titkokra mindig is szükség van. Konfliktusok, pletykák és meghittség nélkül élni se tudnánk. Ezek éltetője pedig a titok.” (*Krumpli*, 18 σ)

„A kisgyerekek titkolózása legtöbbször a baráti kapcsolatok felbolygatásának (féltekenység – harag) vagy elegyengetésének eszköze. Itt még nem maga a titok a fontos, inkább az, hogy ki tudhatja. A titok tartalma csak később válik érdekessé. Ez lehet olyasmi, amit magunknak is félünk bevallani, mert gyávák vagy gyengék vagyunk. Van úgy, hogy csak azért titkolózunk, mert egyszerűen nincs arra érdemes ember, akivel megoszuk érzéseinket. Ilyenkor segít a napló, oda mindent beírhatunk.” (*Talány*, 17 σ)

„Több oka is lehet. Van olyan titok, amit direkt azért találnak ki, hogy mások is megtudják (pl.: „Ez titok, de neked azért elmondom, csak tovább ne mondd!”). Persze, vannak tényleg komoly titkok is... Néha például jobb, ha valaki nem tud valamiről (neki a legjobb így).” (*Hold*, 16 σ)

„Ha titkolok valamit, nyilván azért teszem, mert szégyellek valamit. De titkolhatom azért is, hogy előnyt szerezsek másokkal szemben. Titkolózni már a gyerekek is imádnak, még ha a titok mibenléte nem is olyan fontos.” (*Zig*, 17 σ)

„Fontos, hogy legyenek titkaink (nincs erre jobb szó...), amiket megtarthatunk magunknak, hogy mások ne »csámcsogjanak« rajta. A »titkolózás« eleve pejoratív kifejezés, pedig szerintem az pozitív is lehet, ha nem kötök mindent mások orrára.” (*Nuno Gomez*, 18 σ)

„Sokféle okból lehet titkolózni. Vagy azért, mert szégyellik a titkot, vagy mert egyszerűen magukban akarják tartani, hogy legyen valami saját titkuk. Bár az is lehet, hogy nem szeret róla beszélni az ember, mert valamiért fáj neki.” (*Töltőtoll*, 16 σ)

„Valószínűleg félelemből. Főleg a bizalomhiány okozza, és egymás meg nem értése, illetve félreértése, ami arra kényszeríti valamelyik felet, hogy ne adja ki egészen önmagát.” (*Anonyma III*, 18 σ)

„Hogy az emberek általában miért titkolóznak, azt nem tudom. Hogy én miért nem beszélek bizonyos dolgokról, azt lásd az 1. pontban!” (*Micimackó*, 18 σ)

4. Vannak-e „jó” és „rossz” titkok? Mondj példát erre is, arra is!

4/1

„A jó titok a meglepetés, a rossz meg az, ha valami rosszat akarnak másnak...” (*Zorro*, 7 σ)

„Jó titok, hogy barátja vagy valakinek, de úgy, hogy nem árulod el neki... Rossz, ha valami rosszban sántikálsz – ha, mondjuk, te vagy a róka...” (*Pompon*, 6 σ)

„Jó vagy rossz, attól függ, kinek milyen az ízlése... Van, aki szereti a meglepetést, van, aki nem... Én speciel szeretem...” (*Tudorka* 7 σ)

„Csak jó titkok vannak... Például az, hogy minden nyáron elmehetek Vietnamba, meglátogatni az anyukám testvéreit!” (*Piszt*, 7 σ)

„Jó, amivel másnak örömet szerzünk, rossz, amikor valaki nem szereti, hogy előtte sugdolóznak, mert rosszullesik neki...” (*Mulan*, 6 σ)

„Jó az, ha valaki kigondol valami szépet, és nem mondja el senkinek. A rossz pedig, ha egy gyerek kitalál egy sárkányt, aminek hús fejé van, és a gazdája egy gonosz boszorkány... Kapd el a királylányt! – súgja neki a boszorka, és az mindjárt el is kapja. Ez a gonoszság pedig attól lesz titok, hogy a gyerek, aki kitalálta, nem mondja el senkinek...” (Picur, 6 ♀)

„Jó titok, ha jól sikerül egy orvosi vizsga – rossz meg, ha valaki börtönbe kerül...” (Dinó, 7 ♂)

„Van jó is, rossz is. A rendőrségnek például jó, ha megszólal a riasztónk, mert így el tudják kapni a rablót...” (Szuperzsaru, 7 ♂)

„Általában sok jó titok van, és kevés rossz... Rossz például, ha irigységből egymás közt sugdosnak, vagy otthon két testvér összebeszél, hogy a harmadiknak ne jusson dinnye... Ahogy a tévében a Mazsola irigykedett a Tádéra, hogy nahát, neki még van, ő meg már mind befalta a magáét... Rossz titok az is, ha van három barát, és odajön még egy, hogy megnézze a képregényüket, azok meg nevetve elfutnak előle. Például tegnap a Marci, az Andris meg a Szabi is elfutott, és én mindjárt éreztem, hogy ezek valami rosszat titkolnak ellenem. Kérdeztem is, hogy »Mivel bántottalak meg tétegeteket?« – mire azt mondták: »Semmivel!« De persze, nem voltak őszinték velem...” (Dzsini, 7 ♂)

„Néha a felnőttek is titkolóznak. Úgy csinálják, hogy bemennek a fürdőszobába, és ott sugdosnak egymásnak mindenfélét a nagyról... Vagy vezetés közben anyu odahajol az apuhoz, és mond neki valamit. Pedig a Wartburg az úgy zörög, hogy hátul úgyse hallani...” (Ninja, 7 ♂)

„Én tudok egy rossz titkot – például embert csúfolni valamivel... Öregembert, szerelőt, aki mindig mindent elront... Ilyenkor sosem szabad rá azt mondani, hogy »Mek mester«, mert azzal nagyon megsérted... Jó titok az, ha tudod, hogy valaki nemsoká meg fog születni, vagy pedig karácsonykor az ajándék.” (Túrórudi, 7 ♂)

4/2

„Jó titok, ha megszületik egy kisbaba, bár az is lehet rossz, ha az anyja nem meri bevallani, mert attól fél, hogy valaki megöli. Jó titok még a karácsonyi ajándék, vagy amit Mikuláskor kapunk, de persze könnyű elrontani, ha az ember meglesi...” (Tarzan, 10 ♂)

„Jó titok: ami jólesik, vagy segít. Rossz, ha annak, akit szeretek, rosszul esik, vagy árt.” (Scooby doo, 12 ♀)

„Jó, ha megtudjuk mások boldogságának titkát, rossz, ha másoknak bajt okozhatunk vele. A titok »milyensége« mindig tőlünk függ, bár van, aki ezt nem fogadja el, és tiltakozna ellene. A »jó« és »rossz« relatív dolog, így ez is...” (Zeropa bogár, 12 ♀)

„Jó, ha titokban tetszik egy fiú, és neki is tetszel, de azért még nem tuti a dolog, s így csak a legjobb barátnőd van beavatva. Rossz, ha valakinek esetleg családi gondjai vannak, vagy gonosz tervet forralnak ellene titokban.” (Cirmos, 12 ♀)

„Jó titok, ha valakinek örömet szerzünk vele, például előtte még csak nem is sejt, hogy ajándékot kap. Rossz titok, ha az ajándék nem tetszik (pl.: nekem is van három egyforma kártyám), vagy ha eltörünk valamit, és nem valljuk be. Velem is volt már ilyen. A múltkor például kikönyökölttem az ablakon, és levertem egy virágcserepet, ami majdnem egy nyugdíjas fejére esett.” (Vuk, 10 ♂)

„Jó: ha vendégeket várunk, de nem mondjuk meg előre, hogy mi lesz a desszert, és a kedvencüket sütjük. Rossz: ha rossz hírral tér haza az ember az iskolából, és mert a szülei rosszkedvűek, nem terheli őket még egy problémával.” (Nebáncsvirág, 12 ♀)

„Ha a titok valaki más rossz tulajdonsága vagy rossz tette, akkor szerintem kész nagylelkűség, ha nem kürtöljük világgá.” (Vadóc, 12 ♂)

„Rossz titok lehet, ha valaki ellen összeesküvést szőnek. A jó pedig, ha valakinek nagy titokban valami jó kis meglepetést csinálsz.” (Anonyma II, 12 ♀)

„Jó, ha a szüleimnek ajándékot készítek – rossz, ha mérget rakok a férjem kávéjába...” (Agatha Christie, 12 ♀)

„Ha valaki megölt egy embert és a gyilkossággal mást gyanúsítanak, de nem mondja meg, hogy ő volt, ez rossz titok. Valakinek nem mondják meg, hogy mit fog kapni a születésnapjára, ez jó.” (Anonyma I, 12 ♀)

„Jó titok, ha egy barátom elutazik messze, de csak nekem mondja el, nehogy a többiek irigyeljék érte, hogy milyen gazdag. Rossz, ha egy osztálytársam kitör egy ablakot, és csak nekem szól, de a tanárok előtt eltitkolja.” (*Anonymus*, 12 σ)

„Nem igazán tudom, hogy mi lehet »jó« vagy »rossz« titok, mert a titkolódzás eleve nem illő dolog... Talán amiben egy kis hazugság vagy füllentés van, az már eleve nem lehet jó...” (*Csutak*, 12 ϩ)

4/3

„Van sokfajta, jó is, rossz is. Rossz titok például egy zsarolás – jó: egy kincs lelőhelye.” (*Nagyöncöl*, 17 σ)

„Jó, ha szerelmes vagyok valakibe – rossz, ha egy ismerősömet fenyegetik (például megtámadják a nyílt utcán!), és nem mer szólni senkinek...” (*Ne-tudd-ki*, 16 ϩ)

„Jó titok, ha valamit azért nem mondunk el, hogy ne gyötörjünk vele másokat. Rossz titok például az emberrablás, mert a rablók nemigen szokták elárulni, hogy hová rakták az embert.” (*Madarak élete*, 16 σ)

„A jó titkok azok, amiket szívesen megosztasz másokkal, vagy örülsz, ha veled is megosztják. Rosszak, amiket nehéz egyedül hordozni, és szívesen megosztanád a barátaiddal, de másokat sem akarsz terhelni velük.” (*Maca*, 16 σ)

„Rossz, ha egyesek fölöslegesen titkolóznak, csak azért, hogy másokat cukkoljanak vele. Vagy ha valaki nagyon beteg, és nem mondják meg neki, hogy mi baja. Jó titok, ha mondjuk barátok egy szülinapi meglepetést szerveznek, és amiatt titkolóznak.” (*Helikopter*, 16 ϩ)

„Jó titok lehet egy világméretű betegségre feltalált gyógyszer titokban tartása, és csak kész állapotban való bemutatása. Rossz titok, ha elhallgatjuk többlettudásunkat, ami pedig segíthetne másokon.” (*Nuno Gomez*, 18 σ)

„Jó titok? Olyan, mint a fehér hazugság... Ha nem árulok el valakinek valamit, hogy tiszteletben tartsam a „személyiségi jogait”, vagy hogy ne romboljam az önbecsülését. Rossz titok? Minden, ami feleslegesen marad titokban, és ezzel konfliktust okoz.” (*Krumpli*, 18 ϩ)

„A »jó« titok kétféle lehet. Vagy azért jó, mert az ember szívesen őrzi (pl. egy jó hírt), vagy lehet egyszerűen azért, mert valami meglepetés érdekében csak rövid ideig kell titkolni. »Rossz« titok: ami megterhel, akár a miénk, akár nekünk mondta el valaki. Ilyen az, ha egy szülőnek a gyereke előtt titkolnia kell a nagyszülő súlyos betegségét.” (*Talány*, 17 ϩ)

„Nem hiszem, hogy meg lehet határozni, mitől »jó« vagy »rossz« egy titok... A rossz talán az, amit szégyellnek elmondani. De legtöbbször azért szégyellik, mert úgy érzik, ők a hibásak benne...” (*Töltőtoll*, 16 ϩ)

„Lehet jó titok alatt azt érteni, ami attól »jó«, hogy egy rossz hírtől, bajtól valakit megkímélnek az ismerősei? Így talán jogos egy ilyen kategorizálás... Különben nem tudom.” (*Hold*, 16 ϩ)

„Nézőpont kérdése. Rossz lehet, ha valaki szándékosan mesél el nem feltétlenül valós dolgokat többeknek, és titoknak álcázza azt. (...) Jó titok általában, ha egy dolog két embernél többet nem érint, vagy a vevőt (hallgatót) nem érinti, mivel a mondó titka.” (*Anonyma III*, 18 ϩ)

5. Van-e valami féltve őrzött titkod? Mióta, ki tud róla, s ha körülírhatsz: kivel vagy mivel kapcsolatos?

5/1

„Nincsen!” (*Pszta*, 7 ϩ)

„Nincsen... Ha lenne is, elmondanám az egész családnak... Kivéve Gázsit... (*bosszúsan a magnóhoz*): Különben is: társaságban nem illik hallgatózni!” (*Action man*, 6 σ)

„Van titkom, csak hát sajnos nem szabad elárulnom...” (*Tudorka*, 7 ϩ)

„Van. Félttem, és őrzöm, és nem mondom el... Még a kedvedért sem... Ha mindenáron tudni akarod: velem kapcsolatos...” (*Mulan*, 7 ϩ)

„A lakásunkban minden rossz, de ami működik, azt is csak mi tudjuk, hogy...” (Zorro 7 σ)
„Most is van! Kedd óta, és csak én tudom... Mert kedden az apuék elutaztak, és én azóta a nagymamámnál vagyok... És láttam a »whiskys rablót«, aki azt mondta, hogy pénteken majd ő jön értem, de hiába jön, engem már úgysem talál itt... Még az is egy titkom, hogy van egy valódi hűsvéti nyuszim. A múltkor az oviba is behoztam, és a Zsuzsi meglátta, és azóta is csak azt követeli. Azt hiszem, olyan a bőre neki, mint a mágnés: vonz magához minden szőrmeállatot... És van még egy titkom: a mennyel kapcsolatos... Ha akarod, egyszer majd ezt is elmondom...” (Szuperzsaru, 7 σ)

„Az anyukám megtanított egy csúnya csúfolós versre, és azt én jól titokban tartom... Eddig csak az egyik nagymamámnak mondtam el, a másiknak akkor fogom, ha hozzá is elmegyünk... Ezt különben anyu még óvodás korában tanulta Vad Icától, a legcsúnyább szájú gyerektől...” (Picur, 6 ϩ)

„Az óvodában mindig eldugok valamit, és így mindig van féltve őrzött titkom... Például behozok egy újságot, de az Imikének nem mutatom meg, mert rossz volt... És különben is, folyton eltépi...” (Dzsini, 7 σ)

„Legtöbbet a felnőttek titkolóznak. Néha én is szoktam a barátaimmal, de már nem emlékszem, miket... Például ilyesmit, hogy annak a dilis Ricsinek ne legyetek a barátai!” (Túrórudi, 7 σ)

„Tegnap a Csabi mutatott egy Tic-tac-os dobozt meg egy szamuráj harcost a kertben, és azt mondta, nehogy eláruljam a Cili néninek, mert a harcos játékokat mind elszedi. Úgy kell titkot tartani, hogy az ember szépen berakja a zsebébe, aztán kint a faházban előveszi, hogy másnak is megmutassa.” (Ninja, 7 σ)

5/2

„Nincs” (Kulcs, 11 ϩ)

„Nincs.” (Sajtkukac, 11 σ)

„Nincs titkom, de ha lenne is, csak a legjobb barátnőmnek mondanám el.” (Vidor, 12 ϩ)

„Nincs ilyen, de ha lenne, se mondanám el senkinek – egy embert kivéve, akiben tényleg megbízik.” (Nebáncsvirág, 12 ϩ)

„Van. Úgy fél éve. Csak a mamám tud róla. Meg a tesóim. Titok is, meg vágy is, valami, amit nagyon szeretnék... Persze van olyan is, amiről senki se tud. Legfeljebb (fiúnev áthúzva). De erről már tényleg nem írhatok!” (Tarzan, 10 σ)

„Van. Csak az a helyzet, hogy nem árulhatom el, mert titok.” (Csacska macska, 10 ϩ)

„Van titkom. Kb. egy éve. Senki se tudja. És nem is akarom körülírni.” (Hörcsögkaftán, 11 ϩ)

„Van. Tavaly óta. Több is, de csak az egyikről írok. Egy fiúval kapcsolatos (szerelem), és csak a legjobb barátnőm tudja.” (Álmodozó, 12 ϩ)

„Nem nekem van, hanem másnak, az egyik osztálytársamnak. Eddig csak a mamámnak mondtam el, bár neki se lett volna szabad.” (Vuk, 10 σ)

„Erre nem válaszolok!” (Unknown, 12 σ)

„A legutóbbi sítáborban két barátommal voltunk egy szobában. Ők tudják. Többet nem mondhatok!” (Mackósajt, 12 σ)

„Nekem sok titkom van. Többek közt azért is, mert sok olyan dolog van, amit szeretnék (pl.: ha a szobámat kifesthetném bronzvörösre), de nem mondom el még a legjobb barátnőmnek se, mert ha nem teljesül, az rém kínos lenne.” (Agatha Christie, 12 ϩ)

„Az én titkom főleg különféle ajándékokra vonatkozik. (A családom ugyanis kíváncsi!) Most viszont van egy hímnemű lényvel kapcsolatban is titkolnivalóm, de nem baj, mert úgyis csak »időszakos«... (Zeropa bogár, 12 ϩ)

„Van. Szerelmi. Eddig csak annak mondtam el, aki nem ismeri, de most egy új barátommal kivételt tettem.” (Vadóc, 12 σ)

„Igen, van. Egy fiúról van szó, de többet nem mondhatok. Csak a második legjobb barátnőm tudja. A legjobban már nem annyira bízok, mióta elárult.” (Cirmos, 12 ϩ)

„Van, de ezt most nem részletezném, mert ha egy újságban kinyomtatják, bárki rájöhet, hogy ki vagyok, és ezt nagyon nem szeretném! Talán csak annyit, hogy az osztályból eddig hárman tudják.” (Anonyma II, 12 ϩ)

„Az az igazság, hogy most éppen nincs, de már nagyon szeretnék...” (Csutak, 12 ϩ)

„Nincs.” (*Helikopter*, 16 ♀)

„Van. Kb. 4 éve, és senki se tud róla.” (*Maca*, 16 ♂)

„Van. – Régóta. – Senki. – Velem kapcsolatos.” (*Ne-tudd-ki*, 16 ♀)

„Vannak, és ezekről kizárólag a pszichológusom tud.” (*Madarak élete*, 16 ♂)

„Igen, van. Kb. fél év óta, és a legjobb barátom tud arról, hogy tetszik nekem egy lány az osztályból.” (*Kakukk*, 16 ♂)

„Az embernek mindig van titkolnivalója, ha más nem, a saját prűdériája.” (*Zig*, 17 ♀)

„Van, persze, bár annyira talán nem »féltve őrzött«... Hárman tudnak róla: a barátnóm, anyám és a nővérem. Az emberi kapcsolatokkal kapcsolatos. (Na, vajon mi lehet az?)” (*Hold*, 16 ♀)

„Féltve őrzött titkaim csak nagyon kis számban vannak, viszont rajtam kívül senki se tudja őket. Velem kapcsolatosak, de nem írom körül...” (*Krumpli*, 18 ♀)

„Féltve őrzött nincs. Persze az ember gyakran készül »titkos meglepetésre«, vagy megszeret valakit, amiről nem mer beszélni, vagy kitűz egy célt maga elé, amiről csak akkor beszél, ha már elérte. De ha azt akarod, hogy kiderüljön a titkod, hogy észrevegyék az érzelmeidet, tudsz úgy csinálni, hogy ne kelljen elmondanod, hanem a másik maga jöjjön rá.” (*Micimackó*, 18 ♀)

„Egy-két »kicsi« titkom van. A barátnő(i)m, nővére(i)m tud(nak) róluk, az egyikről anyám is. Barátokkal, fiúkkal, szerelemmel kapcsolatos.” (*Töltőtoll*, 16 ♀)

„Nincs igazán. Sokszor vannak apró titkaim, de ezek egy idő után kiderülnek, vagy elmondom őket. Nem tudok titkolózni.” (*Nuno Gomez*, 18 ♂)

„Apró-cseprő rejtegetnivalóim persze mindig előfordulnak. Van féltve őrzött titkom is, de már olyan régi, hogy szinte érvényét veszítette, és úgyse mondtam el senkinek. Ha valamit elhallgatok, azt mindenki előtt elhallgatom. Van olyan titkom is, ami igazán még magam előtt sem tudatosult. Egyszerűen nem akarom vagy nem merem felfogni, hogy mi is az valójában: még előttem is titok. Ezekről pláne nem szeretném, ha tudna valaki, bár nem kizárt, hogy tudat alatt sokat elárulok róluk.” (*Talány*, 17 ♀)

„Egy kedves barátom halálával kapcsolatos, és egyetlen ember tud róla, amióta megtörtént – valaki, akiben feltétel nélkül megbízom...” (*Anonyma III*, 18 ♀)

6. Tudsz-e titkot tartani, és milyen érzés más titkát tudni?

6/1

„Tudok... Jó...” (*Picur*, 6 ♀)

„Tudok... Hát jó! Milyen lenne?” (*Ninja*, 7 ♂)

„Tudok... A múltkor a Zoli behozott egy játékpisztolyt, és az egyik WC-ben megmutatta nekem meg pár gyereknek, csak azt kérte, nehogy a Zsófi néninek is eláruljuk, mert ő minden ilyesmit elszed... Szerintem más titkát tudni jó, és másnak is jó, hogy elmondhatja. Meg az is jó, mikor megígérteti a barátaival, hogy hallgatni fognak róla...” (*Dzsini*, 7 ♂)

„Tudok, de nem túl jó... Ha sokáig kell tartani, az már egy kicsit unalmas.” (*Tudorka* 7 ♀)

„Tudok, csak úgy nem, ha faggatnak... Vagy amikor hárman is kérdik és csiklandoznak érte!” (*Mimi*, 6 ♀)

„Nekem a Lenke néni mindig azt mondja, amikor délután kérdezem, mi lesz az uzsonna, hogy »Nem kötöm az orrodra, mert te egy pletykás kis boszorka vagy!«” (*Pszt*, 7 ♀)

„Naná! Csak a lányok nem tudnak, mert azoknak egész nap be nem áll a szájuk, és örökké csak árulkodnak... A sok ronda kecskebéka!” (*Túrórudi*, 7 ♂)

6/2

„Én tudok. Csak annak nem, aki gonosz vagy egyszer már kifecsegte az enyémet... Más titkát tudni? Szerintem jó dolog. Legalábbis jobb, mint kimaradni belőle. Mikor a többieknek azt mondják, csak nehogyan neked is elárulják!” (*Tarzan*, 10 ♂)

„Tudok. És szeretek is!” (*Hörcsögkaftán*, 11 ♀)

„Tudok, bár nem túl jó, és nem is rossz. Szóval változó.” (*Sajtkukac*, 11 ♂)

„Tudok, és jó... Csak azt nem szeretem, hogy folyton vigyázni kell, nehogy elszólja magát az ember.” (*Kulcs*, 11 ♀)

„Tudok, bár nem mindig... A jó titkot könnyebb megtartani, mint a rosszat. Még elsős koromban egy barátommal heccből felhívtunk mindenkit, ő néha még most is csinálja. Például beszél a tűzoltóknak, hogy »Jöjjenek hamar, tüzel a kutyám!« De ezt még ma sem tudja más, csak egy vidéki unokatesóm...” (*Vuk* 10 ♂)

„Tudok. Eléggé izgalmas, de néha kissé furcsa és zavaró érzés számomra.” (*Csutak*, 12 ♀)

„Tudok, de ha arról van szó, hogy cigizik vagy drogozik valaki, annak azért próbálok máshogy is segíteni. Persze, nem szólok róla mindenkinek, legfeljebb a szüleinek.” (*Macskaszem*, 12 ♀)

„Tudok, de néha nehezen... Hogy milyen érzés? Jó, mert birtokodban van egy értékes információ, amit végső esetben akár föl is használhatsz!” (*Agatha Christie*, 12 ♀)

„Szerintem tudok. Bár nem biztos, hogy valami igazán komoly titkot is meg tudnék magamban tartani.” (*Vadóc*, 12 ♂)

„Tudok, de rossz érzés, mert súly van rajtam, és rossz, hogy senkinek se lehet elmondani.” (*Anonyma I*, 12 ♀)

„Ha valami fontos titokról van szó, vagy ha valaki számomra fontos személytől származik, nem mondom el. De ha kis dolog, vagy szerintem nem érdemes titkolni, még akkor is állom a szavam, ha egyszer megígértem.” (*Anonyma IV*, 12 ♀)

„Tudok, mert nincs rosszabb, mint ha valakinek a titkát elárulják. Egyébként már csak azért is jó dolog, mert egy kis fegyelemre szoktat.” (*Anonyma II*, 12 ♀)

6/3

„Jó érzés, és ha tényleg fontos, nem szoktam elárulni.” (*Hold*, 16 ♀)

„Tudok, csak néha terhes más »rossz« titkait tudni. A »jó« titkot persze mindig jó...” (*Ne-tudd-ki*, 16 ♀)

„Én nem tudok titkot tartani, és nem is szeretem, ha más bennfentesen rám erőlteti a magáét.” (*Madarak élete*, 16 ♂)

„Tudok, de nem szeretek. Bár azért egy kicsit mindig jólesik, ha beavat valaki.” (*Nuno Gomez*, 18 ♂)

„Komoly titkot mindenképp megtartok. Amúgy pletykás embernek tartom magam.” (*Krumpli*, 18 ♀)

„Nem szeretem a titkokat, csak ha előbb-utóbb kiderülhetnek – például a meglepetések. Ha valaki elmondja a magáét, azért megtartom, és kicsit örülök a bizalomnak.” (*Kukorica*, 16 ♀)

„Attól függ, milyen súlyú a titok. Néha előfordul, hogy kikotyogom. Más titkát tudni jó is, rossz is.” (*Zig*, 17 ♀)

„Azt hiszem, tudok. De ha valami »rossz« titokról van szó, azt nem biztos, hogy tartani kell. Ha valaki elmondja, azzal feljogosít arra, hogy tegyek a belátásom szerint.” (*Micimackó*, 18 ♀)

„Titkot tartani egyrészt megtisztelő, másrészt megterhelő feladat. Megterhelő, mert én mindig is nehezen tudtam leplezni, rejtegetni valamit, így könnyen elárulom magam, s ezzel esetleg mást is, aki pedig bízott bennem.” (*Talány*, 17 ♀)

„Igen, bár van egy-két dolog, amit képtelen vagyok magamban tartani, állítólag a nememből adódóan... Amúgy azt hiszem, egy igazi titok tudója nagy hatalommal rendelkezik, s azt őrizni és becsülni kell, ha egy másik számára fontos információt rád bízna.” (*Anonyma III*, 18 ♀)

7. Csalódtál-e már másban, mert rábízott titkodat elárulta? Hogy történt, és mi lett az eset következménye?

7/1

„Nem, még nem volt ilyen...” (Psztl 7 ♀)

„Hááát... Nem nagyon...” (Mulan, 7 ♀)

„Fúúúj, az ilyet utálok! Árul-kodó Júúú-dás, kell-e bűdös tóóó-jás?!” (Túrórudi, 7 ♂)

„Hülyeség! Engem az ilyen hülyeségek nem érdekelnek!” (Action man, 6 ♂)

„A Szabinak egyszer súgtam valamit, amit ő nagy nevetve rögtön továbbmesélt az Andrisnak... Hogy aztán mi lett? Hát azt már te is tudod... Kapott egy jó kis »kokóst«, és mindjárt abbahagyta.” (Dzsini, 7 ♂)

„Igen... Farsangkor, a katicás jelmezem miatt, amit a Fruzi elárult mindenkinek. De aztán pörül járt, mert az anyukám egy dobókockát csinált helyette! Bi-bi-bááá!” (Mimi, 7 ♀)

„Hát, persze! Itt mindenki csak árulkodni tud... Az egész nagycsoport, de főleg a lányok!” (Action man, 6 ♂)

„Azt hiszem, én árultam el titkot, és bennem csalódtak... De ezt most ne kérdezd! Másodszor úgysem fogom elárulni!” (Zorro, 7 ♂)

7/2

„Igen, csak nem szeretek beszélni róla.” (Mackósajt, 12 ♂)

„Csalódtam, és örökre összevesztem vele!” (Scooby doo, 12 ♀)

„Volt ilyen eset. Akire rábíztam, elmondta annak, akinek nem lett volna szabad. Amikor rájöttem, szépen megbeszéltük.” (Hörcsög, 12 ♀)

„Igen. Jól összekaptunk egy barátnőmmel, mert akinek elmondta, visszamondta nekem.” (Hörcsögkaftán, 11 ♀)

„Igen. Több barátomban is egyszerre. De aztán kibékültünk, mert nem akartam ennyi miatt haragot tartani.” (Vadóc, 12 ♂)

„Például ilyen szerelmi ügyek, amiket mindenki kinevet. Csúfolások, amik naponta vannak, velem is, másokkal is. Egy verset is írtam róla: »Az áruló csókja«... Csak annyi, hogy: »Zsófi jött – Gábor csókolt – Jutka sírt« Az osztály meg nagyokat röhögött...” (Tarzan, 10 ♂)

„Történt már ilyen. Elmondtam egy barátnőmnek, hogy melyik fiú tetszik – erre ő intézkedett helyettem... Szörnyen ciki volt, alig tudtam kigabalyodni a kusza fonalak sodrából...” (Álmodozó, 12 ♀)

„Igen. Csak sajnós nem tudom, hogy pontosan kiben, mert egy titkomat előbb két-három embernek árultam el, aztán újabb két-háromnak. Utána már nem tudom, ki és mikor, de valaki továbbmondta, és végül egy csomóan tudták az eredeti öt vagy hat helyett. Rosszulesett, mert a többieknek semmi közük nem volt az egészhez!” (Macskaszem, 12 ♀)

„Sok ilyen eset történt velem már az óvodától kezdve, de most egyet se tudok felhozni. Viszont nem csalódtam az illetőkben, mert sose volt olyan nagy titok, amit elárultam. Különben ha van egy titkom, legtöbbször nem állom meg, és elmondom. Aztán, persze, megbánom.” (Agatha Christie, 12 ♀)

„A korábbi legjobb barátnőm egyszer elárult egy lánynak, akivel együtt jártak angolra. De nem lett nagyobb baj belőle, mert az a lány nem mondta tovább.” (Cirmos, 12 ♀)

„Hál' istennek, még nem... Úgy tűnik, jó helyre »teszem« a titkaimat.” (Zeropa bogár, 12 ♀)

„Még nem csalódtam senkiben, talán, mert amúgy se vagyok az a típus, aki szeret titkolózni.” (Anonymus, 12 ♂)

„Csalódtam, többször is. Egyszer valamin nagyon megbántódtam, de ezt most inkább nem részletezem (egy szerelmi eset). Nem szeretek főleg titkos dolgokat leírni anélkül, hogy tudnám, ki fogja olvasni.” (Anonyma IV, 12 ♀)

„Én még eddig nem csalódtam.” (Sajtkukac, 11 ♂)

7/3

„Nem emlékszem.” (*Kukorica*, 16 ♀)
„Ilyesmi még nem történt velem.” (*Hold*, 16 ♀)
„Azt hiszem, nem árult el senki – vagy csak már nem emlékszem... De ez esetben, nyilván nem is volt olyan fontos.” (*Micimackó*, 18 ♀)
„Ilyen jellegű nagyobb csalódásom még nem volt.” (*Töltőtoll*, 16 ♀)
„Még nem. De ha megtörténne, biztosan haragudnék az illetőre... Bár azt hiszem, meg tudnék bocsátani neki.” (*Nagyöncöl*, 17 ♂)
„Most nem emlékszem semmi ilyenre, de valószínűleg az lenne a következménye, hogy többet nem mondanék el semmit neki.” (*Helikopter*, 16 ♀)
„Szerencsés vagyok, még senkiben nem kellett csalódnom, vagy azért, mert nem árultak el a barátaim, vagy azért, mert nem vettem észre. Csak kevés igazán jó barátom van, és azokban, azt hiszem, tényleg megbízhatok. Szerintem a legtöbbször azok csalódnak, akiknek túl sok a barátjuk, és emiatt felszínesebbek a kapcsolataik.” (*Nuno Gomez*, 18 ♂)
„Csalódtam. Ez négy éve történt, és megszakadt a kapcsolatom vele.” (*Maca*, 16 ♂)
„Igen, csalódtam... Elmondtam egy lánynak, hogy nem szimpatikus a barátnője, akinek én viszont tetszettem. Ő meg elmondta neki, és csúnyán összevesztünk, úgyhogy barátok se maradtunk.” (*Kakukk*, 16 ♂)
„Igen! És ezért mostanában nem is szoktam titkokat elárulni.” (*Madarak élete*, 16 ♂)
„Volt egy titkom, amit a barátnőm elárult, de még mindketten olyan fiatalok voltunk, hogy nem fogtuk fel, mi a titok, annak megosztása vagy elárulása. Csalódás nem volt, csak egy kis nehezítelés...” (*Talány*, 17 ♀)
„Igen, épp nemrég! Nehezen tartok haragot, de most minimum egy hónapig nem fogok szólni hozzá!” (*Ne-tudd-ki*, 16 ♀)
„Valaki hallotta, amint a telefonba mondok valamit. Ezt az információt másnap, a villamoson találkozva az egyik érintettel, továbbadta. Így hamarosan X fülébe jutott, hogy Y utálja őt, és az is egyértelművé vált, hogy rajtam keresztül jutott el hozzá az információ. – Talán nem annyira ideillő a történet, mert a titok nem az enyém volt, nem rábízta az illetőre, hanem kitudódott, de napokig rosszul éreztem magam az esettől.” (*Krumpli*, 18 ♀)
„Igen. Lehet, hogy jobb lett volna mindjárt annak elmondanom, aki elől titkoltam, és akinek később elárulták. Eleinte haragudtam érte, de aztán rájöttem, hogy lehettem volna én is egyszerűen őszinte.” (*Zig*, 17 ♀)
„Igazán fontos dologban még nem történt velem ilyen – legalábbis nem tudok róla. Amúgy igyekszem megválogatni azokat, akikkel személyes dolgaimat megosztom. Ha mégis megtörténne, csalódnék az illetőben és magamban is. Hogy őbenne miért, az egyértelmű. Magamban pedig azért, mert rosszul választottam bizalmast. Persze, próbálnám úgy venni a dolgot, hogy – közhely – az ember csak a maga hibájából tanul (?!).” (*Anonyma III*, 18 ♀)